

Postanowienie z dnia 19 grudnia 2002 r., V CZ 162/02

Roszczenie negatywne właściciela nieruchomości o zaniechanie immisji (art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 144 k.c.) ma charakter majątkowy.

Sędzia SN Lech Walentynowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Antoni Górski

Sędzia SN Hubert Wrzeszcz

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Ewy Ł.-L. przeciwko S. Kopalniom Surowców Mineralnych, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zaniechanie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 grudnia 2002 r. zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 26 sierpnia 2002 r. oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2002 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu odrzucił – jako niedopuszczalną – kasację powódki wniesioną od wyroku tego Sądu z dnia 18 grudnia 2001 r., ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona kwotą niższą aniżeli 10 000 zł (art. 393⁵ k.p.c. w związku z art. 392¹ § 1 k.p.c.).

W zażaleniu powódka zarzuciła, że przedmiotem sporu są również roszczenia niemajątkowe w postaci żądania ochrony jej dóbr osobistych, co znalazło wyraz w treści pozwu, apelacji i kasacji. Ponadto dochodzone roszczenie podlega ochronie przewidzianej w art. 8 Europejskiej Konwencji o Prawach Człowieka i Podstawowych Wolnościach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia bezspornie określona została kwotą 5000 zł, jeżeli więc rozpoznawana sprawa była sprawą o prawa majątkowe – jak

uznał Sąd Okręgowy – to kasacja powódki podlegała odrzuceniu (zob. art. 392¹ § 1 k.p.c.).

Powódka domagała się w pozwie nakazania pozwanemu zaniechania eksploatacji wyrobiska graniczącego z jej nieruchomością kamieniołomu, powołując art. 144 k.c. i 222 k.c. jako podstawę dochodzonego roszczenia. W toku postępowania pierwszoinstancyjnego wskazała ponadto na art. 81 i 82 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (jedn. tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196 ze zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (jedn. tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126 ze zm.). Źródłem niekorzystnego oddziaływania na nieruchomość był hałas oraz skutki pozyskiwania kamienia przez pozwanego przy użyciu materiałów wybuchowych.

Dochodzone roszczenie związane było z sąsiedztwem nieruchomości i wzajemnym ich oddziaływaniem w postaci immisji. Ten rodzaj stosunków sąsiedzkich regulowany jest przepisami prawa rzeczowego (tzw. prawa sąsiedzkiego), na które powołała się powódka adekwatnie do przedstawionego stanu faktycznego. Powołane przepisy pozakodeksowe miały charakter uzupełniający; wskazywały przede wszystkim na obowiązki właścicieli (posiadaczy) nieruchomości wymuszane również środkami administracyjnoprawnymi. Przepis art. 80 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska odsyłał generalnie poszkodowanych naruszeniem stanu środowiska do roszczeń uregulowanych prawem cywilnym.

Immisje mogą być źródłem naruszeń różnych dóbr i przyczyną korzystania z różnych metod ochrony prawnej. Powódka miarodajnie zindywidualizowała przedmiot ochrony prawnej (nieruchomość) oraz sposób tej ochrony (art. 144 k.c. w związku z art. 222 § 2 k.c.), a Sąd Rejonowy rozpoznał to roszczenie w sposób adekwatny do żądania. Dopiero w apelacji powołany został po raz pierwszy art. 24 k.c. (zarzut skarżącej dotyczył jego „pominięcia”). Sąd Okręgowy rozpoznał apelację w zakresie objętym orzeczeniem Sądu pierwszej instancji i było to zgodne z treścią art. 383 k.p.c.

Ukształtowane wiążąco przez powódkę roszczenie (art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 144 k.c.) ma charakter majątkowy, dlatego zaskarżone postanowienie jest trafne. Powołany w zażaleniu art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności nie zajmuje się w ogóle problematyką procesową. Zarówno standardy międzynarodowe, jak i krajowe (art. 176 ust. 1 Konstytucji) nie

uprawniją do żądania rozpoznania sprawy w instancji kasacyjnej (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2001 r., III CZP 22/01, OSNC 2001, nr 11, poz. 158). (...)

Z przedstawionych przyczyn należało oddalić zażalenie (art. 385 k.p.c. w związku z art. 393¹⁹ k.p.c.).

